

VI. évfolyam 6. szám 1995. szeptember

HÍRMONDÓ

RÉGI SALGÓTARJÁNI BIBLIOTÉKÁK

1923 szeptemberében a salgótarjáni nagyvállalatok támogatásával megnyílt a város első középiskolája, a Chorin Ferenc Reálgimnázium. Az előkészítő tanfolyami évet követően évről évre javultak az oktatás és nevelés feltételei a gimnáziumban.

1924 szeptemberében megalakult a középiskola Petőfi Sándor Önképzőköre, melynek könyvtáráról az 1927/28-as tanévtől állnak rendelkezésre adatok. Ekkor 360 mű 508 kötetben, 1.233 pengő értékben biztosította a tanulók könyvtárhasználatát. A könyvszekrényben elhelyezett könyvek vásárlás útján kerültek be az állományba, az ajándékként nyilvántartott gyarapítás kisebb arányban jelentkezett. Az 1934/35-ös tanévben volt a könyvtár állománya a legnagyobb: 1.324 darab könyv 2.905,23 pengő értékben. Ezt követően erőteljes állományapasztást, selejtezést hajtottak végre. 1935 szeptemberében a II., III., IV. és V. osztályokban az osztálytermekben helyezték el a könyvszekrényeket, melyekben 100-150 könyv között, a kellő számú kötelező irodalom mellett, szórakoztató ifjúsági műveket is kölcsönöztek. A napi kölcsönzést az adott osztály magyar tanára végezte.

Az önképzőkori könyvtár gyarapítását az ön-képzőkori bevételekből /tagdíjak, műsoros estek/ és a gimnázium igazgatósága által biztosított pénzeszegekből fedezték.

A Petőfi Sándor Önképzőkör könyvtárának meghatározó személyisége volt Semetkay József, magyar-latin szakos tanár, aki másfél évtizedig könyvtárosként tudatos program keretében gondozta a könyvtár állományát. Így kerültek be az állományba a magyar és a világirodalom értékei: Dante: Divina Comédia, Kosztolányi Dezső: Modern költők 1-3., Ady Endre, Petőfi Sándor, Vörösmarty Mihály, Ballasi Bálint, Arany János, Kármán József, Kölcsey Ferenc stb. művei. Az állomány része lett Madách Imre: Az ember tragédiája, Babits Mihály: Az európai irodalom története c. műve is. Az önképzőkori könyvtár a következő periodikákat fizette elő: „Mathematikai és Fizikai Lapok”, „Magyarosan”, „A bűvár”, „Napkelet”, „Magyar Szemle”, „Magyar Könyvbarátok Diáriuma”.

Az utolsó békeévben, 1937/38-ban az önképzőkori könyvtár állománya 852 darab könyv 3.468,78 pengő értékben volt. 1939-ben a tanügyi kormányzat 5400 97/1939 sz. miniszteri rendelete a gimnázium felső tagozatának helyére négyosztályos kereskedelmi fiúiskola létesítését írta elő, amely intézkedés befolyásolta a tanulók könyvtárával kapcsolatos elvárásokat is. Az új könyvtáros Réfi László magyar-latin szakos tanár lett. A Chorin Ferenc Reálgimnázium tanári könyvtáráról a Hírmondó következő számában fogunk szólni.

/Bódi Györgynél

ÉVFORDULÓ: 100 évvel ezelőtt, 1895. szeptember 28-án hunyt el VERES PÁLNÉ

... ki ember - kebleket képez ki,
Az terem, mint Isteneknek társa;
Lelke hat, míg létez művelődés...

Madách Imre költeménye Veres Pálnéhoz

(- részlet -)

A Láziban, Vanyarcon, Váchartyánban élők családjuk tagjaitól ismerhetik életének történetét. Leánya könyvében, Mikszáth Kálmán írásaiban, S nem Utolsó sorban a Madách-kutatók által felkínált témák nyomán indulhatunk el személyiségének megismerésére.

Természetesen figyelemre méltó adatokkal szolgálnak még a lexikonok pedagógiai tárgyú szócikkei, s a művelődéstörténet idevágó fejezetei is. Az életrajzokat, családtörténeteket kedvelők éppúgy gaz-

dag ismeretekhez juthatnak, mint azok, akik a történelem, az irodalom iránt tanúsítanak több érdeklődést.

Valósággal elkápráztat a tény, hogy valaki Arany János lapjában olvasva Madách írását Jókai lapjában jelenteti meg reakcióit, észrevételeit. Emellett már a 40-es évek végétől háza vendégének tudhatja őt, Madách Imrét.

Beniczky Hermin Láziban született 1815-ben, december 13-án.

Korán, 1831-ben árvaságra jutott. Atyját, aki 1816-ban halt meg, alig ismerhette. Anyai nagyapjához került, annak Tó-Györökön lévő birtokára. 1839-ben Farádi Veres Pállal házasságot kötöttek.

Magas műveltségű férje Nógrád vármegyének főjegyzője, majd alispánja volt. Egyetlen leányuk született. Őt a legnagyobb odaadással tanította, nevelte, miközben önmagát is komolyan képezni kívánta.

Ötven esztendő, amikor kilép a közéletbe, hogy a leányoknak iskolát szervezzen. 1869-ben nyitotta meg intézete első osztályát. Közismert, hogy 1861 szeptemberében Madách elnyerte Arany János elismerését, majd ezt követően az akadémia is tagjává választotta. Az országos hírűvé vált Madách akadémiai székfoglalójában a nőről értekezik. Ezt olvasta el Veres Pálné a „Koszorú”-ban, s ez serkentette cselekvésre!

„Felhívás a nőkhöz” volt a címe Veres Pálné első megszólalásának a nők érdekében. A Pesti Napló szerkesztősége ugyan nem, de Jókai a „Hon”-ban készséggel meg is jelentette 1865. október 28-án.

Veres-Beniczky Hermin először megnyerte a nők javarészét, majd az ország vezető férfiak vontak be a küzdelembe: pl. Deák Ferencet. Szavának meggyőző ereje, s a nők ügyében kiadott röpiratai eredményeként 1869. október 17-én a magasabb kiképzésre rendelt nevelőintézet megnyílt. (A 20-as években az édesanyja, Beniczky Pálné volt az első budai asszonyegyesület egyik legbefolyásosabb tagja, Brunswick Teréz támogatója.)

A kiegyezés utáni nőmozgalom „ihletője” volt ilyen értelemben Madách Imre, hiszen írása kihívást jelentett Veres Pálné számára.

„A tanügy rendezése és szerencsés megoldása minden gondolkozó és érző ember lelkét élénk mozgásba hozza.”

(Levele az egyes képviselőkhöz támogatásért) „... okunk van sejteni, hogy a nagy költő halhatatlan művében Éva magasztos, nemes tulajdonaiból sokat Veres Pálnéről mintázott.”

(leánya: Rudnay Józsefné könyvéből)

/Tolnai Gáborné/

KÖZTÜNK ÉLNEK... 6.

MATÚZ CSILLA

orgonaművész, zeneiskolai tanár

A salgótarjáni zeneiskolában Virág Lászlóné növendékeként kezdte tanulmányait, majd a miskolci zeneművészeti szakiskolában Kiss Zsuzsa, a tanárképző' főiskolán Róczy Ferenc tanítványa volt. 1987-ben szerezte meg zongoratanári diplomáját, azóta a salgótarjáni zeneiskola tanára. Itt is tovább tanult: Koppért István irányításával végezte el az orgona szakot a Zeneakadémián. A művészi diploma elnyeréséhez a jelölteknek hangversenyen kell bizonyítaniuk felkészültségüket. Matúz Csilla diploma-koncertje 1994. november 15-én volt a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola nagytermében. Az érdemjegy: jeles. A közönség - sorában szép számmal voltak salgótarjáni kollegák, ismerősök, barátok - hosszas tapsal köszöntötte a művésznőt, akivel Salgótarján zenei élete gazdagodott.

Te hogyan emlékszel erre a jelentős eseményre?

Nem zavart különösebben a vizsgabizottság. Nekem ez egy koncert volt, ahol szívvelélekkel és legjobb tudásommal játszottam. Talán a műsorválasztás kívánt több gondosságot, körültekintést. Én szívesebb műsort szerettem volna, de hallgattam Lehotka tanár úr javaslatára.

A zenekarnak nagyon sokat köszönhetek. Torják Vilmos maga jelentkezett a segítségadás szándékával, így adhattuk elő Gulimant Szimfónia orgonára és zenekarra című művét is. Régebben központilag biztosítottak zenekart a vizsgázó számára, de ez ma már nem lehetséges.

Virág László szerint külön „komoly fegyvertény”, hogy mind a Koloss-művet, mind a mintegy 40 perces Dupré-darabot kotta nélkül játszottad.

Nem túl nehéz ezt ilyen szinten megtanulni?

Nem mindig és minden nehéz. De Duprével megkínlódtam. A koncert előtt egy évvel már elkezdtem tanulni. Volt úgy, hogy egy nap csak két sorral jutottam előbbre.

Mióta én orgonálok, senki sem játszotta őt Magyarországon. S nem tudom, én is fogom-e még valaha. Egy tételét már sikerült karácsony előtt a Bosnyák téri templomban előadnom. A kántor jó ismerősöm, ő hívott meg.

Egy franciaországi útja után tanárom, Ruppert István elmondta, most értette meg, miért ilyen darabokat írnak a francia szerzők. Azért, mert mások az orgonáik. Nagyok, három manuálosak, óriási és különleges a hanghatásuk.

Honnan származik zenei talentumod?

Nem tudom. Egy zenész sincs a családomban. Anyukám tanult egy évig zongorázni, szépen is ment neki, de a körülmények úgy hozták, hogy abbahagyta. Úgy tudom, a nagy-szüleim szépen énekeltek. Anyukámnak volt szeme, érzéke ahhoz, hogy észre vegye, nekem hasznos lehet a képzés. 7 éves koromban írtak be a zeneiskolába, s azóta a zene eljegyzettje vagyok. Tulajdonképpen zongorista akartam lenni, de nem volt állandó tanárom, ez hátrányt jelentett.

Melyik orgonaművész a példaképed?

Példaképeim is zongoristák: Prunyi Ilona és Jandó Jenő. Ilona a csodálatos hangzás mestere, most futott be, 50 évesen. Jandó Jenő pedig rendkívül ötletes, sziporkázó. Ők ketten ontják a lemezeket, Prunyi teljesen ismeretlen szerzőket is „el tud adni”.

Szinte minden korszak szerzőitől játszol. Kik állnak mégis legközelebb hozzád?

- A romantikusok és a modernek, pl. Dupré és Koloss István. Koloss azt hozta be az orgonaművészetbe, amit Bartók a zongorába: a magyaros, népzenei hangzást, az összetéveszthetetlen Koloss-ízt, melyet már külföldön is ismernek és szeretnek. A saját, még nyomtatásban sehol meg nem jelent kottáját adta ide nekem a diplomakoncertemhez.

Gondolom, eléggé leköt a tanítás. Jut-e elég idő gyakorlásra? Készülsz-e koncertekre?

- Szeretek tanítani. Már van két „konzis” növendékem, s főiskolások is. Marad azért időm „fejlődni”. De a koncert szervezése nehéz dolog, mert elsősorban nekem kell csinálnom, szervezni, ismerősöket bevonni. Nehéz betörni a profik közé. Még mindig a „nagy öregek” a menők. A Filharmónia is, amíg létezik, csak a nagy nevekkel foglalkozik. Szívesen társulok kórusokhoz is. Ismét tanulok: A Zeneakadémián csembaló kiegészítő szakra járok. 1996 tavaszára szeretnék egy önálló zongora, orgona, csembaló koncertet létrehozni.

Távolabbi tervek?

Diplomázni, melyben remélem, a kamarazenekar segítségemre lesz. Lassan férjhez is kellene menni, gyermekeket nevelni... Talán meg kellene fogadni sokak tanácsát, hogy külföldre is orientálódjak...

Sok sikert kívánok terveidhez!

/Nagy Jánosné/

A HANGSZEREK VILÁGA A CSEMBALÓ

Pengető mechanikájú billentyűs hangszer, amelyben a húrok a billentyűkkel párhuzamosan futnak. Őse a pszaltérium volt, amelyet a XIV. században billentyűzettel és a húrok megpendítésére szolgáló mechanikával láttak el. A csembalóépítők a XV. század második évtizede óta ismertek Velencében, Firenzében, Milánóban, Rómában és Antwerpenben. A legrégebbi fennmaradt hangszer 1521-ből való. A csembaló húrjai rendszerint fémből, ritkábban bélből /lantcsembaló/ készültek. A régi hangszerek rezonánslapján díszes rozetta volt. A XVI-XVII. század csembalóit állványzatra helyezett festett szekrény foglalta magába. Az itáliai hangszerekhez gyakran alkalmaztak cédrus- és ciprusfát, valamint tölgyet. Az ún. két-manuális hangszerek a XVI. század óta ismertek, de Németalföldön és Franciaországban a XVIII. sz. óta készítettek 3-4 manuálisokat is. Minden klaviatúrához több pengetősor tartozhat, melyeket kézi húzóval, vagy pedálynomással lehet be- és kikapcsolni, illetve együttesen alkalmazni. Az orgonához hasonlóan lehetséges a különböző húrrendszerek és hangregiszterek változtatása. Ez utóbbiak közül leggyakoribb a lantregiszter.

A csembaló hangja felhangokban gazdag, ünnepélyesen zeng .

A hangszerépítésben 1760 körül bekövetkezett hirtelen fordulat - a kalapácszongora megjelenése - után lassanként használaton kívülre került, és a XIX. században már csak történeti hangversenyeken játszottak rajta. A régi zene ápolása révén a XX. sz. kezdetén újjászületett, és ma, a XVI-XVIII. sz. billentyűs zenéjének stílusos megszólaltatására használják.

LEMEZBEMUTATÓ:

PAGANINI: 24 CAPRICES OP.1

A capricciók kétségtelenül a szerző legjobb alkotásai. Gyakran feltették a kérdést, hogy honnan nyerte ez a nem túl jelentős zeneszerző az inspirációt valóban zseniális zenei miniatűrjeinek megalkotásához. Ma azonban pontosan tudjuk, hogy honnan: Locatelli akkoriban teljesen feledésbe merült, hegedűre íródott etűdsorozata volt a tulajdonképpeni forrás. Ez Paganini művészete révén kelt ismét új életre. Locatelli művei valószínűleg valamilyen levéltárból kerülhettek a fiatal Paganini kezébe. Különösen az 1. számú capriccio mintaképe félreismerhetetlen: ez a darab Locatelli „L'arte del violino” című etűdsorozatának egyikére épült. Nem szabad azonban rögtön plágiumra gondolni, hiszen annak idején általánosan bevett szokás volt idegen témákat és dallamokat feldolgozni. Kétségtelen továbbá az is, hogy Paganini Locatellitől kapott ösztönzést a maga sajátos módján.

Nagy találékonysággal vette át az eredeti témákat. Korszerű köntösbe öltöztette, és új, máig is érvényes tartalommal töltötte meg.

A CD lemez zenei részlegünkön helyben meghallgatható, vagy kölcsönözhető.

Idő tartama: 80 perc

Hegedűn közreműködik: ILYA KALER
Jó szórakozást kívánunk!

KILÁTÓ

Teleki László Városi Könyvtár:
PÁSZTÓ

Kedves Olvasók, Kedves Kollégák!

Örömteli lehetőséget kaptunk a Hírmondóban való rendszeres megjelenéshez, és ezt beköszöntő bemutatkozással kezdjük. A Teleki László Városi Könyvtár és Művelődési Központ 1993. júliusától integrált szervezettjén működik. Az összevonás célja - a fenntartó szándéka szerint - az intézményi szellemi és szakmai potenciál mobilizálása a közművelődési feladatok célirányosabb és kiegyensúlyozottabb ellátása érdekében. A speciális szakmai feladatok sérülésmentes érvényesülését szervezeti szabályzatunk rögzíti, amely kimondja, hogy az összevont intézmény jogszabályokban meghatározott feladatait szakmai tekintetben önálló szervezeti egységekben látja el. Ez a lény különösen a könyvtár szempontjából fontos, hiszen a könyvtár mint közgyűjtemény számos konkrét, meghatározott feladatot lát el, ezek folyamatos és szakmailag megalapozott végzése a település számára is elengedhetetlen. Ezért tekintjük elsőrendű feladatunknak, hogy gyűjteményünk gyarapodása, lakossági szolgáltatásaink a nehezedő feltételek mellett is a lehető legkisebb hátrányt szenvedjék.

Így válhat és maradhat a könyvtár a település információs-központjává, a város dolgozószobájává, igazi közösségi téré.

Könyvtárunk gyönyörű környezetben, a műemléki Kolostor épületében működik, gazdag és tudatosan épített dokumentumállománnyal rendelkezik. Több mint 70 ezer kötet könyv, 1 600 db bekötött folyóirat, 3 és félezer audió-vizuális dokumentum áll a látogatók rendelkezésére, akik örvendetes módon, rendszeresen felkeresik könyvtárunkat. A város lakosságának több mint 18 %-ix könyvtárolvasó, az országos átlag 14,15%. Ezt, a könyvtárunk irányába megnyilvánuló és napjainkban egyre erősödő bizalmat és elvárás kívánjuk teljesíteni szolgáltatásaink további biztosításával, a munka szakmai színvonalának további emelésével.

Mindehhez természetesen a felkészült könyvtárosokon túl megfelelő anyagi feltételek is szükségesek, melyek megléte évről évre bizonytalanabb.

Fájdalmas tény, hogy a költségvetési megvonások következtében szeptembertől a nyitvatartási idő csökkentésére kényszerülünk. (Az új nyitvatartási rendet a következő lapszámban közzétesszük.)

Örülünk a Hírmondó további megjelenésével, az ebben való részvétel lehetőségének és élni kívánunk a folyamatos híradással könyvtárunk életéről.

Tájékoztatónk és a közeljövő eseményeit érintő felhívásaink közreadásával köszöntjük a közös munkát, a kollégákat és az Olvasókat.

Gerhát Gyuláné

Felhívás az olvasókhöz!

Nehéz, válságos időszakát éli napjainkban a könyv, a könyvtár, az emberi tudás e nagy hagyományú intézményrendszere. A pénzhiány, az országos gondok súlyos, nehezen kezelhető problémákat idéznek elő a közművelődés életében is. A Könyvtári és Informatikai Kamara „Összefogás a könyvárakért” címmel országos akciót hirdetett meg a könyvtárak érdekvédelmében.

A program célja: a könyvtárakra irányítani a közfigyelmet, és bizonyítani, hogy a társadalomnak szüksége van a könyvtárakra. A könyvtárak a haza polgáraiért vannak, létük és fejlődésük biztosítja a kulturális értékek megőrzését és fennmaradását. Szeretnénk, ha az akció keretében az olvasók, a könyvtár használói mondanák el, bizonyítanák, hogy mit jelent számukra a könyvtár és annak szolgáltatásai

milyen segítséget adnak továbbtanulásukhoz, munkájukhoz, mindennapi életük szebbé, tartalmasabbá tételéhez.

Kérjük tehát érdeklődő, segítőkész olvasóinkat, hogy támogassák az akció sikeres megvalósulását azzal, hogy a kérdőívet kitöltik és a könyvtár olvasószolgálatához eljuttatják, legkésőbb szeptember 29-ig.

A kérdőívek tartalmának értékelését, összegzését az október hónapban megrendezésre kerülő városi könyvtár-politikai fórumon szeretnénk közreadni.

Aktív közreműködésüket előre is köszönjük.

Teleki László Városi Könyvtár és Művelődési Központ dolgozói

Pályázat

Kedves Általános Iskolások!

A Teleki László Városi Könyvtár és Művelődési Központ az „Összefogás a könyvtárakért” országos akció keretében vers- és prózaíró pályázatot hirdet. „Mit jelent nekem a könyvtár” - címmel.

Az írásokban elmondhatod személyes tapasztalataidat, élményeidet, kedves emlékeidet, terjedelme maximum három oldal legyen. Szívesen vesszük, ha rajzzal is illusztrárod a leírtakat.

A pályamunkákat szeptember 29-ig kérjük leadni a Városi Könyvtár Gyermekrészlegébe.

Az értékelésre és jutalmazásra a könyvtárakról megrendezendő városi fórumon kerül sor, október hónapban.

Jó munkát kívánunk.

Teleki László Városi Könyvtár
és Művelődési Központ

Börze

A Teleki László Városi Könyvtár és Művelődési Központ évek óta rendszeresen kötteti az irodalmi, művészeti és tudományos folyóiratokat.

Ezek a hajdani évfolyamok napjainkban kivételes értéket jelentenek, hiszen olyan információkat hordoznak „első környezetükben”, melyek ma is élők.

A könyvtári rendtartás szabályai szerint ezeket a bekötött példányokat meghatározott ideig őrizzük, tároljuk, majd ennek lejártával felkínáljuk a lakosság részére megvásárlásra.

A folyóiratok árusítása a Városi Könyvtárban (Pásztó, Múzeum tér 5. sz.)

A folyóirat-évfolyamok ára 50 - 100 Ft, között van kötetenként, a könyvek ára egységesen 10 Ft/db.

Várjuk az érdeklődőket

A MIKSZÁTH KIADÓ SZOLGÁLTATÁSI AJÁNLATA

A Mikszáth Kiadó 1990-ben alakult. Azóta több tucat könyv, és egyéb kiadvány léte igazolja vállalatunk működésének jelentőségét. A magyarországi változások nem hagyták érintetlenül a könyvkiadást sem. A Mikszáth Kiadó ebben az átalakulásban saját technológia kialakítására, gyártási háttér üzemeltetésére fordította a legnagyobb figyelmet

A számítógépes kiadványszerkesztés térhódításával a Magyarországon élő szlovákok, horvátok, németek, románok és cigányok nyelvén készülő tankönyvek és tudományos publikációk kiadását különösen fontosnak tartottuk.

Úgy tapasztaltuk, hogy e területeken a lelkes kísérletezők nyomdai-kiadói háttér nélkül sodródnak igényes munkáikkal a gazdasági érdekek által kötött vállalkozók nyers világába.

Kiadónk e helyzetet javítva szeretne teret, megrendelői háttérrel stabilizálni e körben. Mert a nyelvi sokszínűség, a technikai igényesség, valamint a szokatlan - kis példányszámú, tudományos és művészeti egyediséget jelentő - megoldások vállalása határozzák meg kiadónk saját munkáit, valamint a külső megbízások alapján készített több tucat könyvünket egyaránt. Legfontosabb kapcsolatainkat a kisebbségek szervezetei, értelmiségi közösségei, valamint Nógrád megye alkotói, sokszor súlyos hátrányokkal élő vállalatai jelentik.

Szolgáltatási ajánlatunk nekik is szól, valamint minden olyan értelmiséginek, saját munkáját becsülő jövőző kollégának, aki szeretné ha alkotó munkája igényes formában jelenne meg a nyilvánosság, sőt, talán az utókor kutatói előtt.

Ha jól kalkulál, csak jól dönthet. Könyvét, kiadványát jobban sajátjának érzi ha a Mikszáth Kiadóval dolgozik, hiszen létrejöttében munkatársunk lesz. Szeretnénk ha munkája a mi munkánk is lenne. HA JÓL KALKULÁL, CSAK JÓL DÖNTHET!

Keresse a Mikszáth Kiadót árajánlatért!

Kedvezményeket adunk:

rendszeres megrendelőinknek
jelentősebb mennyiségben felül
közös kiadású könyvek esetén!

Öt éves a Mikszáth Kiadó 2658 Horpács, Mikszáth Kálmán u. 1. tel.: 35 382 050

GYERMEKEKNEK

Védett természeti értékeink
Erzsike park és fasor (Csécse)

A Cserhát belsejéből a Zagyva felé igyekvő Szuha-patak mentén épült kis település története az 1400-as évekig vezethető vissza. Már az 1770-es években találkozunk Fráter Pál birtokos nevével, akinek kúriája klasszicista stílusban épült. Itt tartózkodott több alkalommal Madách Imre leendő felesége a tragikus sorsú Fráter Erzsébet is, akinek emlékét a községbeliek ma is őrzik. Erzsike innen ment 1844-ben a nevezetes farsangi bálba, ahol megismerkedett Madách Imrével. A park idősebb fái szemtanúi lehetnek szerelmük kibontakozásának.

A kúria eléggé leromlott, de a park igen kellemes pihenőhely.

A parkkal egyidőben védetté nyilvánított fasor már a múlté, különböző okok miatt a fák elpusztultak, Fráter Erzsébet nevét itt csak az utca őrzi.

Irodalom: Nógrád megye védett természeti értékei. 1989

Horváth Károly: Madách Imre. 1984.

/Várkonyi Istvánné/

A nyári szünidős programokról

Szeptember

Ó hány szeptembert értem eddig ésszel!

a fák alatt sok csilla, barna ékszer:
vadgesztenyék. Mind Afrikát idézik,
a perzselőt! a hús esők előtt.

Felhőn vet ágyat már az alkonyat
s a fáradt fákra fátylas fény esőz.

Kibomló konttyal jó az édes ősz.

1940. július 15.

/Radnóti Miklós: Naptár: részlet/

Kedves Gyerekek!

Radnóti Miklós gyönyörű soraival köszöntjük az új tanévet.

Szeretnénk felhívni a figyelmeteket arra, hogy a nyáron sok szép új könyv érkezett könyvtárunkba. Ezeket biztosan hasznosítani tudjátok tanulmányaitok kiegészítéséül, vagy a szabadidőtök eltöltését változatosabbá tevő hasznos olvasmányul.

Szeretettel várunk benneteket!

Nagyon örültünk, hogy a nyáron is többen rendszeresen látogattátok a könyvtárat, vettetek részt a vakációs programjainkon. Mely igen változatos foglalatosságot jelentett. Mik voltak ezek?: agyagozás, bábkészítés, monotipiakészítés, önvédelem, sakk-suli, nemezelés, kirándulás, videofilm vetítés.

Ezúttal mondunk köszönetet azoknak a segítőkész felnőtteknek, akik önzetlen munkájukkal segítettek változatos programjaink kialakításában és megvalósításában. Bácsfalusi Ferenc nevelőtanár, Unatényi Magdolna óvónő, Botár Béla igazgató, Argyelán Zsuzsa nevelő, Nagy János tanár, Hámor Istvánné és Gáspár Imre.

/Várkonyi Istvánné/

ÚJ KÉZIKÖNYVEINK

1.

NAGY LAROUSSE KICSIKNEK Képes enciklopédia gyerekeknek. 10 fejezetben bemutatkozik a világ száz meg száz vonzó, valóságú, színes képpel.

2.

MÍTOSZOK ÉS LEGENDÁK KÉPES ENCIKLOPÉDIÁJA

A szerző Arthur Cotterell úgy alkotta meg ezt a könyvet, hogy ezek a régi mítoszok és legendák a ma emberéhez is szóljanak, üzeneteket hozzanak.

3.

KLASSZIKUS ZENE

Képes enciklopédia. Szerzője Péter Gammond.

A könyv élménytadón és szép kivitelben elkészítve foglalkozik mindazzal, amit a klasszikus zenéről, korszakairól, művészeiről tudni kell.

4.

A BOLYGÓK ÉS AZ ŪRKUTATÁS

A „Mi micsoda” könyvsorozat új tagja elvezet a rakéták és műholdak világába, sok érdekességet tudhatunk meg a bolygókról és az űrutazás jövőjéről.

5.

A MOTORKERÉKPÁR SZÁZ ÉVE Ez a könyv 100 év krónikája több mint 600 klasszikus és modern motorkerékpárfényképpel illusztrálva.

6.

AZ ÍRÁS

A Szemtanú sorozat legújabb kötete az írott szó történetét beszéli el. Segítségével felfedezhetjük

Az enciklopédia megismerteti az olvasót az írás történetét az ősi képirásoktól a középkori kódexekig és a nyomtatott könyvekig.

Balassi-díjasok

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Nógrád Megyei Szervezete és a Balassi Bálint Könyvtár által alapított Balassi-díj átadására első alkalommal 1995. június 6-án került sor.

A díjat három olyan könyvtáros kollégának ítélte meg az öt tagú kuratórium, akik több évtizedes munkájukkal alkotó módon szolgálták megyénk könyvtárügyét.

Az 1995-ös év Balassi-díjasai: Kojnok Nándor, a Balassi Bálint Könyvtár volt igazgatója, nyugdíjazott főmunkatársa, Nagy Zoltánné nyugdíjas könyvtáros, jelenleg a Balassi Bálint Könyvtár feldolgozó könyvtárosa és Szöllősi Miklós, a pásztói Teleki László Városi Könyvtár és Művelődési Központ nyugalmazott igazgatója.

Mindhárom kiváló kollégának szívből gratulálunk!

Kiállítás

1995. augusztus 31-én kiállítás nyílt könyvtárunk Bóna Kovács Károly Galériájában a Balassi Bálint Asztaltársaság képzőművész tagjainak alkotásaiból.

A tárlat szeptember végéig tekinthető meg.

A Kilátó rovatról....

A könyvtárosok, a könyvtárakat használó olvasók biztosan érzékelik, hogy a HÍRMONDÓ - megtartva korábbi arculatát és szellemiségét - bizonyos átalakulás folyamatába lépett. Amint azt a szomszéd hasábon olvashatják, a kedves újság megszűnésének közvetlen veszélye elmúlt. Sőt a továbbélés záloga is a részleges megújulás, tematikai bővülés.

A KILÁTÓ rovat ennek a legfontosabb színtere lesz. Levélben megkerestük a pásztoi és balassagyarmati könyvtárosokat, hogy hírekkel, információikkal, érdekes közlendőkkel vonják tágabbra a HÍRMONDÓ körét. Pásztóról megkaptuk az anyagokat, reméljük Balassagyarmat értékes munkája is hamarosan publicitást kap majd a HÍRMONDÓban is.

Ezúttal kérünk minden könyvtárost Bányaterenyétől Ceredig, Szécsénytől Rétságig, vegyék számításba munkájuk szervezésekor a KILÁTÓ rovatot, küldjék el szerkesztőségünkbe a legfontosabb mondanivalójukat önmagukról, önmagunkért.

A kilátó az emberi történelem egyik legősibb szimbóluma. A mindig többre, jobbra, fölfelé törekvő ember lelki pihenőhelye. Ennél kevesebért nem is szabad csinálni semmit Madách és Mikszáth örököseinek. Nagy beszélgetések, szép találkozások, szellemi felfrissülések alkalmait kínáljuk a jövőben e helyen is.

Reményeink szerint a könyvtárosok híradása mellett szót kérnek és kapnak itt az olvasók is, akik észrevételeikkel, ajánlataikkal jelenlétükkel sokban segítettek és segítik a jövőben is munkánkat.

Buzdítuk őket véleményük megírására. A HÍRMONDÓ a tervek szerint minden hónap első hetében kerül az olvasók, könyvtárosok kezébe. Ezért a közlendőket - híreket, programokat, eseményeket, észrevételeket, új szerzeményeket stb. - a könyvtáros kollégák mindig a megelőző hónap 25-ig juttassák el a Mikszáth Kiadó címére, melyet a keretben pontosan közlünk. Megértésükben együttműködésükben bízunk mindannyian, akik a HÍRMONDÓ léteért szövetkeztek.

A könyvtárak, könyvtárosok és olvasók írásait, közlendőiket a HÍRMONDÓba a következő címre küldhetik:

MIKSZÁTH KIADÓ

2658 HORPÁCS, Mikszáth Kálmán u. 1.

(Tel.: 35 382 050)

Felhívjuk tisztelt kollégáink és szerzőink figyelmét, hogy írásait gépelt formában, vagy bármely .szövegszerkesztőn elkészítve és a floppyt postázva is örömmel fogadjuk.

Köszönjük együttműködésüket.

A fenti címen a MIKSZÁTH KIADÓ könyvei is megrendelhetőek!

Társasági élet

A Mikszáth Kálmán

Társaság

szeretettel meghívja Önt, családját

és barátait

a második horpácsi

Mikszáth - ünnepére

1995. szeptember 16-án szombaton

délelőtt 10.00-órára,

HORPÁCSRA

Az ünnep támogatói

és szervezői:

Nógrád Megye Önkormányzata
Balassagyarmat Város Önkormányzata
Horpács Önkormányzata
Petőfi Irodalmi Múzeum
Nógrád Megyei Múzeumok
Igazgatósága
Mikszáth Kiadó
Palócföld Szerkesztősége

Programok

10.00 Koszorúzás a Mikszáth kastélynál

Beszédet mond: Juhász Péter,
Balassagyarmat város polgármestere

10.45 Mikszáth a „Ligetben”

Beszélgetés a folyóirat szellemiségéről, mikszáthi kötődéséről az alapító szerkesztőkkel:
Levendel Júliával és Horgas Bélával

11.30 Különóra

Meghívott vendégek a „Lyukasóra” szerkesztői, írói: Varga Domokos, Csák Gyula, Szakonyi Károly

12.40 Ebéd a Mikszáth-fogadóban

14.00 Kötetlen beszélgetés a Mikszáth-év előkészületeiről, a társasági életről

Délutáni programként ajánlható még az Emlékmúzeum megtekintése, ahol a klasszikus író emléktárgyai mellett lehetőség van a résztvevő kiadók könyveiből vásárlásra is.

Kedves Olvasóink!

A HÍRMONDÓ sorsa

Alapításától napjainkig sikerült rendszeres megjelenésével, átgondolt szerkesztéssel, valamint sajátos arculatával otthont találni nagyszámú olvasóközönsége lelkében. Számomra ez a legnagyobb teljesítmény, amit egy szellemi műhely elérhet...

Azután jött az 1995-ös év, az anyagi megszorítások tekintetében abszolút rekordot döntve. Kulturális életünk zajos a költségvetésből élő intézmények panaszözönétől, az elvonások, a megszűnés félelmeinek görcsös öngigazolásaitól. Úgy tűnik, értelmiségünknek tériszonya van a piaci megmérettetéstől. Jó ok arra, hogy összemosódjon a megküzdött érték a megszokott kényelemmel. Ilyen hangzavarban mondtak ítéletet a HÍRMONDÓ megszűnéséről ez év áprilisában.

A hír megdöbbsentett. Mindenek előtt azért, mert az HÍRMONDÓ valóban újsággá lett az elmúlt néhány évben, az olvasó közönséget, e legrokonszenvesebb „KÖZT” szolgálva.

Kíváncsi voltam, hogy a bejelentésre milyen reagálások lesznek. Vártunk, vártunk, azután már nem is vártunk. A visszhangtalanság bizony elkésérítő volt. És figyelmeztető is egyben. Ne reménykedjünk, hogy bármely intézményünk megszűnés-drámája nem hasonlóan simul majd el a pénztelenségre hivatkozó döntőbírók szándékának megfelelően, a kortársi időben.

A HÍRMONDÓnak a Mikszáth Kiadó nem csupán mentőövet nyújt - azzal, hogy átmenetileg átvállalja az előkészítés, gyártás és terjesztés minden költségét - de értelmes szövetséget is kínál e becses újságot létrehozóknak. Olyan szövetséget, melyben az értékek létrehozására, megmentésére törekszünk az öngigazoló panaszáradatot, és a vállalati lét nyers törvényszerűségeit egyaránt túllépve.

A HÍRMONDÓ sorsa így lesz hitem szerint modell, múltjával, jelenével és jövőjével.

A lap közszolgálati, a szó legemberibb, legkulturálisabb értelmében. Kiadását hosszútávon nem tudja végezni egy olyan vállalat, mint a Mikszáth Kiadó, mely a költségvetés közpénzéből soha egyetlen fillért nem kapott. Ezért reméljük, hogy ez a helyzet átmeneti lesz, és a Balassi Bálint Városi Könyvtár, valamint a Mikszáth Kiadó példáját követve a legközelebbi megszűnés hírvételekor szövetkeznek velünk a kollégák, az olvasók, sőt, a döntéshozó testületek tagjai is, hogy a közösség - mely immár a város és megye is lesz egyszerre - HÍRMONDÓ nélkül ne maradjon.

Dr. Németh János

a Mikszáth Kiadó igazgatója